

Bærum skolehjem for piker

Den røde tråd for månedens kulturminne i 2010 knytter seg opp mot "Det europeiske år 2010 for bekjempelse av fattigdom og sosial eksklusjon". Temaet har sitt utgangspunkt i EUs sosiale agenda som startet med Lisboa-strategien. Denne legger vekt på å skape like muligheter for alle som et middel til å fremme sosial solidaritet. Vi skuer tilbake på institusjoner og løsninger i Bærum gjennom tidene, i lys av denne problemstillingen.

I 1904 åpnet "Bærum skolehjem for piker" på Bjerketun på Tanum. Hjemmet var en skole for jenter med atferdsvansker og ble startet i Østfold i 1900 under navnet "Det Søndenfjeldske mildere Skolehjem for forsømte Piker". Andre navn på skolen har vært "Skolehjem for uartige Piker" og "Skolehjem for sædelig forkomne barn".

På Bjerketun hadde Asker skoleseminar holdt til fra 1837-1898. Fra 1900-1904 leide Kristiania kommune eiendommen til tvangsskole for gutter. Etter dette skal anlegget ha blitt brukt utelukkende til jenter frem til 1962.

Skolehjemmets funksjon synes å ha vært en blanding av sosialt tiltak, oppdragelsesanstalt og psykiatri. Fra 1953 til 1962 fungerte Bjerketun som verneskole for jenter med tilpasningsvansker, men ble nedlagt etter "Bjerketun-saken", en av barnevernets mest omfattende institusjonsskandaler gjennom etterkrigstiden. I dag er anlegget i bruk som ungdomspsykiatrisk behandlingshjem.

Fra "skoleseminar-tida" besto bygningsmiljøet på Bjerketun av ca 14 bygninger, hvorav to større, laftede bygninger var tegnet av ark. Chr. Grosch. Hovedbygningen Borgen brant ned i 1919, men ble gjenoppført samme året, etter tegninger av ark. Henry Bucher. Bygningen ble oppført på samme grunnmur, angivelig med samme utseende, men i mur denne gang. Like etter ble Granum oppført etter tegninger fra Bucher, som Psykiatrisk sterkavdeling for de unge piker. Det var tilknyttet et isolat, som ble revet senere. Granum er i likhet med de andre større bygningene holdt i empirestil, den opprinnelige stilen da skoleseminaret ble opprettet. I dag er seks av de gamle bygningene bevart, de andre ble i hovedsak revet på 1960-tallet.

Kilder:

Bakken, Tor Chr. Bakken (red): Budstikkas store Asker og Bærum leksikon
SABHF: Landsverneplan for helsesektoren - Høringsutkast
Sigvald Løkeland: Statens spesialskoler 1825-1992